

Notícies sobre els marxants de peix de Tarragona (1746)

El 10 de juny de 1746 Andreu Garcia, batlle del port de Tarragona, i Marc Clavell, negociant, el primer de 75 anys d'edat i el segon de 44, van fer la següent declaració jurada davant el notari Marià Martí i Redolat: l'Andreu Garcia, digué que coneixia bé, de vista i tracte a Magí Bastida marxant de peix de la ciutat, el qual, amb la seva pròpia cavallerissa transportava peix des de Tarragona a Saragossa, i com que en l'actual mes i el passat maig, a la mar de Tarragona s'havia produït una gran pesquera de sardina, n'havia comprat per salar-la i portar-la a vendre a la capital aragonesa, i que, durant tot aquests temps d'abundància, havia fet dos viatges.

Com que el declarant és el responsable del lliurament de la sal amb la qual és sala el peix, que els marxants compren a la ciutat, Bastida li va demanar que li indiqués les tines per salmorrar la sardina que compraria fins que disposés les haveries que aleshores tenia esmerçades transportant saboga (peix bàsicament de riu) des de Tortosa a Saragossa; però en aquell moment el batlle de Port no en disposava d'aquests recipients, ja que tots estaven ocupats per altres traguers, i li recomanà que fes servir botes i que les deixés a la botiga de la platja del port on es pesa el peix.

Bastida hi deixà quatre bótes. Una estava plena i a les altres tres els hi mancava "*mucha porción*" i no estaven tapades. Continuà informant, l'Andreu García, que la sardina no estava en condicions de transportar-la donat que no estava prou salada per tal com li mancava sal, i que, durant tot el temps transcorregut, no havia vist ni observat que cap traquer "*haya puesto en manifiesto sardina ni otro género de pescado que haya comprado en la playa del puerto de esta ciudad para conducirlo a Zaragoza ni en otra parte*" i afegeix que el visitador de Rendes Reials, Gabriel Borràs, li havia ordenat que no autoritzés a Bastida

Barca de pesca aparellada de vela llatina Museu marítim de Barcelona)

a treure la sardina de la botiga pel motiu de no haver-la posat de "*manifiesto*".

En quant a l'atestat del negociant Marc Clavell, el seu contingut és bàsicament idèntic a l'anterior.¹

La reacció de Magí Bastida no es feu esperar, vint-i-quatre hores després, d'aquesta declaració jurada, els també marxants de Tarragona, Pere-Pau Oliver i José Cantó, de 73 anys el primer i 50 el segon, a instància de Bastida i davant del mateix fedatari van testimoniar que de molts anys ençà havien comprat molt sovint peix a Tarragona i en altres llocs per a salmorrar-lo i després portar-lo a vendre a les ciutats de Lleida, Saragossa i en altres indrets i que, durant els molts anys que s'havien dedicat aquest negoci, mai han havien posat de "*manifiesto*" cap tipus de peix ni tampoc altres peixaters de Tarragona. També van fer constar que quan la pesquera és molt abundant és necessari salar-la i aleshores la dipositen, durant una o dos setmanes, a les seves botigues i després la porten a vendre i, reiteren, que aquesta operació, que és freqüent, la practiquen tots els marxants i no és "*manifestado dicho pescado*"

L'exigència d'aquest manifest podia estar associat a qüestions duaneres a fi i efecte de percebre aranzels sobre el moviment de mercaderies,² o tal vegada

relacionat amb la taxa de la sisa (era un arbitri sobre comestibles) que va romandre vigent fins l'any 1755³ o al dret de portes que era un impost percebut en introduir mercaderies en les poblacions i que, en el seu sentit estricte, solament era aplicable si passaven les portes d'entrada de la ciutat, però l'afany recaptador dels municipis sovint provocava les queixes formals dels noliejadors en intentar cobrar-los-hi sobre productes que anaven directament des del Camp de Tarragona a l'embarcació ancorada al port.⁴

Magí Bastida i Torà (era el seu antropònim complet) era un pagès que a més del transport de peix invertia importants sumes de diners comprant botigues i terres, i era considerat un home acabalat.⁵ Estava casat amb Ignasia Marc i Gil, filla del pagès Salvador Marc.⁶ En quant Marc Clavell i Pere-Pau Oliver, estaven assentats a la Matrícula de Mar de Tarragona.

El peix que es pescava, aleshores, a les aigües territorials tarragonines era principalment: besuc, bonítol, congre, déntol, llampuga, llenguado, lluernà, lluç, mero, morena, orada, pagell, palaia, palomida, rafet, rajada, rap, sardina, sorell, tonyina, etc. etc. El més car era el mero i el seguia la tonyina.

JOSEP MARIA SANET I JOVÉ

¹ AHT. Reg. 487, f. 217-218

² AHT. Reg. 487, f. 221-222.

³ AHT. Reg. 499, f. 138-139v.

⁴ AHT. Reg. 552, f. 17-18v.

⁵ Jordà Fernández, A. *Poder i Comerç a la ciutat de Tarragona*. Exma. Diputació de Tarragona. 1988, p. 157-160-195.

⁶ AHAT. Llibre de Matrimonis de la Catedral, X, f. 42.